

Verkort

PROGRAMMA 2014 – 2018

Natuurlijk Sociaal

GROENLINKS
SMALLINGERLAND

Boornbergum – De Tike – De Veenhoop – De Wilgen
Drachten – Drachtstercompagnie – Goëngahuizen
Houtgehage – Korteheemmen – Nijega – Opeinde
Oudega – Rottevalle – Smalle Ee

Voor GroenLinks gaat democratie verder dan het stembokje. In een democratische gemeente worden mensen aangemoedigd om zich verantwoordelijk te voelen voor hun eigen samenleving. Burgerzin en gemeenschapszin ontstaan wanneer mensen de kans krijgen om mee te doen. Daarom wil GroenLinks dat de gemeente haar inwoners zoveel mogelijk betreft bij het beleid. Burgers zijn niet alleen klant, maar ook medeverantwoordelijk voor het beleid.

Uiteindelijk willen we dat Smallerland een open samenleving is, waarin iedereen de vrijheid en kansen heeft om mee te doen en zich te ontplooiën zonder angst en zonder discriminatie, seksisme, racisme of andere vormen van onderdrukking.

GroenLinks wil dat onze gemeente zich duurzaam ontwikkelt. Deze duurzame ontwikkeling berust wat ons betreft dan ook op de volgende drie pijlers:

- Sociaal welzijn (People)
- Ecologische kwaliteit (Planet)
- Economische welvaart (Prosperity)

Dit betekent dat wij vinden dat iedere verandering een verbetering moet zijn. Bij alles wat we doen, maken we de beste keus en voegen we kwaliteit toe. Duurzaamheid vormt wat GroenLinks betreft dan ook de basis van al het beleid zodat ook toekomstige generaties in een schoon, gezond, sociaal en solidair Smallerland kunnen samenleven.

Groen heeft een enorme waarde, die niet in geld is uit te drukken. In deze tijden van bezuinigingen en financiële krapte durft GroenLinks te kiezen voor echte kwaliteit: groene kwaliteit. Daarom zetten we ons in om van Smallerland een schone en gezonde gemeente te maken, waarbij voldoende aandacht is voor voetgangers, fietsers en openbaar vervoer. Daarnaast willen we een centrale rol voor de groene ruimte in en rond onze gemeente en dat energievervalsing serieus wordt aangepakt.

Alle gemeenten krijgen er vanaf 2015 veel nieuwe taken bij. Zo wordt de Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ) en jeugdzorg naar de gemeente gedelegeerd en wordt de Wet werk en bijstand vervangen door de Participatiewet.

GroenLinks streeft naar een sociale en solidaire samenleving, waarin welvaart en middelen eerlijk verdeeld worden. Met meer kansen op werk, een fatsoenlijk inkomen, een betaalbare woning, voldoende kansen voor de jeugd, uitstekend onderwijs en goede zorg. Wij willen dat iedereen mee kan doen aan de samenleving en optimale kansen heeft om zich te ontplooiën en zijn leven vorm te geven. GroenLinks staat voor een lokale overheid die daarvoor de voorwaarden schept.

Aandacht voor een groene en sociale leefomgeving versterkt de gemeente. Want levenskwaliteit, een gezonde economie en vertrouwen in een goede toekomst kunnen niet zonder elkaar. GroenLinks maakt zich daarom sterk voor een schoon en gezond Smallerland. Een schone gemeente gaat verder dan het opruimen van hondenpoep en het tegengaan van zwerfvuil. Zo willen we het gehalte CO₂ en fijnstof in de lucht verlagen en streven we naar een gezond watersysteem, waarvoor de gemeente in samenwerking met buurgemeenten, provincie, Rijkswaterstaat en het waterschap een waterplan opstelt. In een schone gemeente is wat GroenLinks betreft dan ook geen ruimte voor het winnen van schaliegas en wie iets vervuult, ruimt het zelf op. Bovendien kiest GroenLinks voor een aanpak waarbij groene ruimte, werkgelegenheid, sociale voorzieningen, huisvesting en water elkaar versterken.

1. Langs de N31 (Wâldwei) en A7 planten we extra bomen: niet alleen als verfraaiing, maar vooral om CO₂ en fijnstof op te vangen. Waar de luchtvervuiling schadelijk is voor de gezondheid, neemt de gemeente passende maatregelen.
2. Geen nieuwe woningen, scholen en verpleeghuizen binnen 300 meter van de A7 en N31. Bij alle verkeersmaatregelen wordt de invloed op de lokale luchtkwaliteit meegewogen.
3. Regenwater wordt in Smallerland apart opgevangen. De waterzuivering wordt hierdoor ontlast, waardoor de rioolheffing beperkt kan blijven.
4. Geen schaliegaswinning in Smallerland. Daarnaast worden met de omliggende gemeenten concrete afspraken gemaakt, zodat ook aan de andere kant van onze gemeentegrens geen schaliegas wordt gewonnen.
5. Licht waar nodig, donker waar het kan: Donkere nachten zijn goed voor het welzijn van mens en natuur. Daarnaast levert het een forse energiebesparing op.
6. De gemeente doet mee in alle wijken en dorpen aan de jaarlijkse Landelijke Opschoondag (Himmeldeï). Samen met bewoners, scholen en organisaties houden we een opruimactie in de eigen buurt.
7. Al het afval in de gemeente wordt gerecycled. Samen met de supermarkten, de lokale middenstand van Smallerland en de huisvuilcentrale gaan we concrete afspraken maken om de hoeveelheid afval en de bijbehorende kosten drastisch te reduceren.

De mobiliteitsgroei lijkt onomkeerbaar. GroenLinks realiseert zich dat de auto zeker op het platteland onmisbaar is geworden. Maar tegelijk worden de nadelen van het toenemend autogebruik ook steeds duidelijker. Steeds meer asfalt, sluipverkeer en een onveilige leefomgeving, zeker voor kinderen. De luchtkwaliteit verslechtert en er is veel geluidsoverlast in door het verkeer. Ons klimaat kan het groeiende autoverkeer niet meer aan en daarmee is het autoverkeer een belangrijke veroorzaker van de klimaatcrisis.

Binnen onze gemeente kun je je gemakkelijk te voet en per fiets verplaatsen. Door de bebouwde kom en het buitengebied beter met elkaar verbinden en de toegankelijkheid van het openbaar vervoer te optimaliseren, kunnen we op de fiets, te voet en met het openbaar vervoer meer gaan genieten van de natuur en het landschap van Smallerland.

1. Om de fietsveiligheid en het comfort te bevorderen krijgt onderhoud van de fietspaden in onze gemeente meer prioriteit. Daarnaast worden obstakels, als paaltjes en putten, indien mogelijk weggehaald. Waar mogelijk worden doorgaande veilige vrij liggende fietsroutes aangelegd.
2. Ouders en kinderen worden gestimuleerd om lopend of met de fiets naar school te gaan. Tijdens de breng- en haaltijden van basisscholen zijn de straten voor of rond het schoolplein autovrij.
3. Investeren in een beter openbaar vervoer gaat verder dan het investeren in asfalt of nieuwe busstations. Daarom wil GroenLinks dat alle streekbussen in Smallerland gaan rijden op biogas, waterstof of lokaal opgewekte elektriciteit.
4. De gemeente stimuleert autodelen, zoals het Green Wheels-project. GroenLinks wil een dekkend netwerk van oplaadpunten voor elektrische auto's, fietsen en scooters bij parkeergarages en parkeerplaatsen.
5. In goed overleg met de lokale ondernemers wordt een plan ontwikkeld om het centrum van Drachten autovrij te maken. Dit biedt volop kansen voor de horeca. Parkeren gebeurt buiten het centrum op de daarvoor bestemde parkeerplaatsen en garages.
6. De gemeente neemt het initiatief om de bevoorrading van het centrum van Drachten veel geavanceerder aan te pakken: een overslagsysteem nabij een transferium met elektrisch aangedreven kleinere voertuigen.

In Smallerland verdwijnt de open groene ruimte, door de aanleg van wegen, woningen en bedrijventerreinen. Wat ons betreft is het openbaar groen geen sluitpost waar zomaar op bezuinigd kan worden, maar biedt het juist kansen om de kwaliteit en de leefbaarheid van de dorpen en wijken te verbeteren.

We moeten ervoor waken dat we ons agrarisch cultuurlandschap in stand houden. Dit kunnen we doen door kleinschalige en duurzame landbouw te stimuleren. Zonder de inzet van de boeren in Smallerland bestaat in het buitengebied geen groene ruimte. We hebben namelijk groengebieden nodig voor onze dagelijkse ontspanning, voor spelen en sporten. Daarnaast zijn groengebieden van vitaal belang voor het behoud van diversiteit in de natuur en voor een grote verscheidenheid van planten en dieren. GroenLinks wil de groene ruimte en het coulisselandschap van Smallerland behouden en versterken. De gemeente speelt daarin een belangrijke rol.

1. De groene parels blijven behouden en daar zorgen we goed voor. Bestaande parken en beeldbepalende, monumentale bomen en struiken blijven behouden. Bij herstructurering van wegen en straten wordt groen vanaf het begin meegenomen.
2. Waar mogelijk creëren we extra groene ruimte in de bebouwde kom. Daarbij wordt niet alleen in de oudere wijken gekeken waar plaats is voor nieuwe groene (speel)plekken, ook de vergroening van bedrijventerreinen zoals De Haven, Azeven Noord en Zuid worden hierbij meegenomen.
3. Smallerland doet alles wat in haar vermogen ligt om de ecologische hoofdstructuur in het gebied rondom Smalle Ee, De Veenhoop en het Polderhoofdkanaal te behouden en waar mogelijk zelfs uit te breiden door extensief en biologisch beheer van het omringende landbouwgebied te stimuleren.
4. De gemeente stimuleert landbouw die goed is voor mens en dier. Wat ons betreft is er geen plaats voor grootschalige teelt van gewassen waarbij giftige bestrijdingsmiddelen worden gebruikt. We pleiten dan ook voor een uitbreiding van de duurzame land- en tuinbouw in Smallerland. Een biologische (super)markt met lokaal geteelde producten draagt vervolgens bij aan een kortere voedselketen.

De toenemende vraag naar energie, de stijgende energieprijzen, de eindigheid van fossiele brandstoffen en de klimaatverandering vragen om een totaal ander energiebeleid. Gemeenten moeten en kunnen hierin maatregelen nemen, die het verschil gaan maken.

GroenLinks wil dat Smallerland in 2040 klimaatneutraal is. Dat kan wanneer gemeente, bewoners, instellingen en ondernemers daar samen aan werken. De komende vier jaar gaan we op weg naar dat doel, met concrete maatregelen.

1. De gemeente maakt de komende jaren concrete afspraken met de woningcorporaties over energiebesparende maatregelen. Woningcorporaties gaan daarbij versneld de bestaande woningvoorraad drastisch verduurzamen. Door het aanbrengen van goede isolatie, het plaatsen van zonnepanelen en het gebruik van warmtewisselaars, kunnen de sociale huurders fors besparen op de woonlasten. Wat GroenLinks betreft zal per 2030 de gehele sociale huursector energieneutraal zijn.
2. Alle nieuwbouw en renovatie wordt duurzaam. Bij het plannen van nieuwe wijken en gebouwen zal rekening worden gehouden met de optimale zonnestand. Wat ons betreft worden er dan ook vanaf nu geen huizen meer gebouwd zonder zonnepanelen.
3. Eigenaren van woningen en bedrijven kunnen tegen een lage rente leningen van de gemeente krijgen voor milieuvriendelijke maatregelen.
4. De gemeente krijgt een informatiepunt waar inwoners terecht kunnen voor al hun vragen op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing.
5. Duurzame bedrijven krijgen voorrang. Voor nieuwe bedrijventerreinen stelt de gemeente een kwaliteitsplan met betrekking tot duurzaamheid op. Bedrijven die aan alle criteria voldoen, krijgen korting op de grondprijs.
6. Smallerland krijgt een coördinerend wethouder duurzaamheid en bij ieder voorstel wordt duurzaamheid als criterium meegenomen.
7. Zowel in het basis als voortgezet onderwijs zal duurzaamheid een belangrijke plaats innemen. Zo wil GroenLinks dat de gemeente duurzame maatschappelijke stages voor het voortgezet onderwijs mogelijk maakt.

Natuur krijgt van ons alle ruimte, zodat iedereen ervan kan genieten en iedereen een goede balans kan vinden met de dagelijkse drukte. Wat is fijner voor kinderen dan af en toe eens een dagje ravotten in de natuur?

De intensieve veehouderij heeft zich ontwikkeld tot een industrie waar dieren een productiefactor zijn geworden. Dit gaat gepaard met veel dierenleed en schade voor het milieu. GroenLinks wil hier een halt toeroepen door geen megastallen in Smallerland toe te staan. Bestrijdingsmiddelen die gebruikt worden in de landbouw zijn een gevaar voor onze gezondheid en de natuur. Het gif krijgen wij uiteindelijk op ons bord.

Daarom wil GroenLinks het gebruik van bestrijdingsmiddelen drastisch terugdringen en maatregelen treffen die de biodiversiteit vergroten.

1. GroenLinks kiest voor dierenwelzijn en niet voor bio-industrie. Wat ons betreft is er in Smallerland geen plaats voor megastallen. Megastallen zijn namelijk niet alleen slecht voor het welzijn van dieren, maar hebben ook negatieve gevolgen voor het milieu en de concurrentiepositie van kleinschalige (biologische) boerenbedrijven. Daarnaast maken de grote stallen ons platteland lelijk en industrieel.
2. Bij het beheer van gemeentelijk groen staan biodiversiteit, bescherming van dieren en hun leefgebieden voorop. Hiervoor ontwikkelt Smallerland een gedragscode, zodat broedende vogels en andere dieren in alle rust hun jongen groot kunnen brengen.
3. We betrekken en ondersteunen boeren bij natuurbehoud. Een groen buitengebied met een diverse natuur bestaat alleen dankzij de boeren. Natuurlijke stroken weidegebied die extensief beheerd worden, dragen bij aan de diversiteit van weidevogels, andere dieren en insecten.
4. GroenLinks wil dat de gemeente Smallerland een gentechvrije gemeente wordt.

De stijgende werkloosheid baart ons grote zorgen. Het midden- en kleinbedrijf is belangrijk voor de werkgelegenheid en draagt bij aan de leefbaarheid van Smallerland. Daarom hebben we oog voor de belangen van het midden- en kleinbedrijf. De transitie naar een duurzame economie is dé uitdaging voor alle ondernemers.

Energiebesparing en duurzame energieopwekking zijn daarbij de belangrijkste uitgangspunten. Dat levert veel nieuwe banen op! GroenLinks wil deze overgang faciliteren zodat groene en innovatieve koplopers alle kansen krijgen die ze verdienen.

GroenLinks wil extra geld voor investeringen die banen opleveren, bij voorkeur groene banen, want groen werkt! Daarbij gaat onze aandacht vooral uit naar banen voor mensen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt.

1. Bij alle maatregelen op het gebied van economie geldt duurzaamheid altijd als eerste criterium. De gemeente is zelf een belangrijke werkgever. Ze dient het goede voorbeeld te geven als het gaat om goed werkgeverschap.
2. Van gesubsidieerde instellingen verwachten we dat deze maatschappelijke verantwoord ondernemen. GroenLinks vindt dat de tevredenheid van werknemers middels een werknemerstevredenheidsonderzoek verankerd moet zijn in het te voeren beleid.
3. GroenLinks wil dat de gemeente het verduurzamen van particuliere woningen gaat stimuleren. Zo creëren we veel groene banen door het plaatsen van bijvoorbeeld zonnepanelen en warmtepompen en door het isoleren van woningen te stimuleren. Met het verduurzamen van bestaande woningen kunnen bouw- en installatiebedrijven hun werknemers aan het werk houden.
4. Naast het koplopersproject, waarin ondernemers van elkaar leren, elkaar inspireren en samen projecten kunnen ontwikkelen, wil GroenLinks dat de gemeente actief betrokken is bij de ontwikkeling van duurzame industrie.
5. Duurzame projecten die door ondernemers of op basis van een burgerinitiatief door inwoners worden opgezet, worden gestimuleerd en gefaciliteerd. Inwoners en bedrijven die een innovatief, duurzaam project willen starten, ondersteunen we bij het zoeken naar alternatieve financiering.

Mensen met wie het even niet goed gaat, die pech hebben of verkeerde keuzes hebben gemaakt, laten we niet vallen. Ook wanneer je langer bent aangewezen op hulp van de overheid, moet je de regie over je eigen leven kunnen houden. We willen dat niemand in armoede leeft. We ondersteunen mensen bij het vinden van betaald werk of een andere maatschappelijke activiteit. Werk geeft namelijk niet alleen inkomen, het geeft iemand ook zelfvertrouwen en een positie in de samenleving. We gaan daarbij uit van ieders eigen verantwoordelijkheid, maar zien ook het verschil in mogelijkheden van mensen.

GroenLinks staat voor internationale solidariteit en sociale rechtvaardigheid. Wij vinden dat iedere wereldburger recht heeft op werk en een volwaardig inkomen, huisvesting, onderwijs en gezondheidszorg en om in vrijheid het eigen leven te kunnen vormgeven.

1. De gemeente streeft naar een gemeentelijk re-integratiebedrijf. Voor mensen die (nog) geen kans op betaald werk hebben, zoekt de gemeente naar alternatieven: scholing, participatiebanen, seniorenbanen, leerwerkplekken, stageplaatsen of vrijwilligerswerk.
2. Iedereen die gebruik maakt van de sociale dienst krijgt één aanspreekpunt: een eigen coach die zorgt voor dienstverlening op maat. Mensen zijn er namelijk niet bij gebaat als ze allerlei instanties moeten aflopen.
3. Iedereen moet op korte termijn aan de slag kunnen met werk of een opleidingstraject. Daarom heeft de gemeente eigen stageplekken en maakt ze afspraken met woningcorporaties, zorginstellingen en andere werkgevers over stageplaatsen en proefplaatsingen.
4. De gemeente blijft zoeken naar mogelijkheden om de procedure omtrent minimaregelingen te vereenvoudigen. Mensen worden ondersteund bij het aanvragen van allerlei voorzieningen, toelages en regelingen.
5. In Smallerland mogen mensen niet de dupe worden van teveel bezuinigen boven op elkaar. Waar nodig compenseert de gemeente de onevenredige gevolgen van de bezuinigingen, bijvoorbeeld als mensen getroffen worden door stapeling van verschillende bezuinigingen.
6. Kinderen uit financieel arme gezinnen moeten lid kunnen worden van (sport)verenigingen. De financiële drempels hierbij willen we wegnemen.
7. Alle openbare gebouwen worden toegankelijk voor mensen met een fysieke, visuele en/of auditieve beperking.
8. GroenLinks is trots op het feit dat Smallerland zich per 2014 officieel Fair Trade gemeente mag noemen en roept ook lokale instellingen op om een bijdrage te leveren aan de eerlijke handel.

Door de decentralisatie van de Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ), de jeugdzorg en de uitbreiding van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) krijgt de gemeente een belangrijke faciliterende rol in het zorgdomein.

GroenLinks is voor maximale zeggenschap over het eigen leven, dus ook in de zorg. De gezondheidszorg moet gericht zijn op het vergroten van ieders kansen en mogelijkheden om mee te doen, ongeacht je beperkingen. Persoonsgebonden budgetten (PGB's) geven mensen meer vrijheid om hun zorg op eigen wijze te organiseren. GroenLinks wil dat je zelf kan bepalen wanneer je eet, doucht of op pad gaat. Dat klinkt logisch maar voor veel mensen met een beperking is dat niet het geval. Zorginstellingen hebben hun eigen logica en het lijkt alsof de mensen zich maar moeten aanpassen. Voor GroenLinks zijn de wensen van de mensen het uitgangspunt en niet de logica van zorginstellingen. GroenLinks wil dat mensen veel meer dan nu eigen regie kunnen voeren.

1. We kiezen voor zorg die aansluit op de behoefte van het individu. Samen met de aanvrager wordt bekeken welke ondersteuning nodig is, gebaseerd op wat iemand zelf niet meer kan, wat de omgeving (familie, vrienden, buurt) eventueel met hulp kan bijdragen en welke professionele hulp zo nodig moet worden ingeschakeld.
2. Breng de zorg weer dichtbij de mensen. Het opzetten van kleinschalige gezondheidscentra, waarbij een apotheek, huisartsen, wijkverpleegkundigen en andere zorgverleners betrokken zijn, wordt gestimuleerd. Waar mogelijk combineren we de zorgcentra binnen de gemeente met ouderencentra en zorg- of verpleegtehuizen.
3. De komende jaren wordt flink bezuinigd op de thuiszorg. Door aanbestedingen en de keuze voor de laagste inschrijving dreigt een verdere inhoudelijke verschraling van het werk. Thuiszorg mag niet vervangen worden door schoonmakers. Uit het experiment Buurtzorg blijkt dat door een andere organisatie een betere zorg tegen lagere kosten mogelijk is.
4. Voor wie het aanbod van bestaande instellingen onvoldoende aansluit bij de behoeften, stellen we een persoonsgebonden budget (PGB) beschikbaar, waarmee zowel zorg, wonen als werk, naar eigen inzicht kan worden geregeld.
5. Mantelzorgers gaat de gemeente actief met raad en daad ter zijde staan. Het is cruciaal dat mantelzorgers dan ook een plek hebben waar ze terecht kunnen voor hulp en vragen, zodat ze adequaat ondersteund worden en overbelasting wordt tegen gegaan.

GroenLinks wil betaalbare en energiezuinige woningen voor iedereen. Daarom moet Smallerland een economisch en sociaal levendige gemeente zijn en blijven. Een gemeente met een heterogene bevolking, naar leeftijd en inkomen. Jongeren en jonge gezinnen met een laag inkomen krijgen voldoende kansen op de woningmarkt. Dat geldt ook voor ouderen die ondersteuning nodig hebben. Hiervoor is flexibiliteit en keuze op de woningmarkt nodig.

Op basis van het Woonplan maakt de gemeente met de woningcorporaties prestatieafspraken, zodat voor starters voldoende huur- en koopwoningen beschikbaar blijven. Daarnaast willen we de bestaande huurwoningen verduurzamen, zodat sociale huurders kunnen besparen op de energiekosten en tevens de mogelijkheid krijgen om zelf energie duurzaam op te wekken.

1. Bij nieuwbouw en herstructurering ligt het accent op woningen voor jongeren en ouderen. De gemeente maakt daarom afspraken met verhuurders om een bepaald percentage van de aangeboden huurwoningen toe te wijzen aan jongeren onder de 30 jaar.
2. Ouderen moeten zo lang mogelijk zelfstandig en comfortabel kunnen wonen. Dat vereist geschikte woningen. Met de woningcorporaties maakt de gemeente afspraken over het aanpassen van woningen.
3. Met woningcorporaties maken we afspraken om woningen drastisch te verduurzamen. Sociale huurders besparen hierdoor op de woonlasten. In 2030 zal wat GroenLinks betreft de gehele woningvoorraad volledig energieneutraal zijn: optimaal geïsoleerd, zelfvoorzienend en zelfs energieleverend voor bijvoorbeeld elektrische auto of fiets.
4. Daar waar kantoren of kerken, boerderijen enzovoort, leeg staan en behoefte is aan woonruimte voor jongeren, bevordert de gemeente dat deze geschikt kunnen worden gemaakt voor woonruimte.
5. Het belangrijk dat er voldoende woonplekken zijn waar mensen tijdelijk kunnen worden opgevangen in maatschappelijke opvang, zoals een sociaal pension of opvanghuis voor vrouwen. Daarnaast streven we ernaar dat mensen die de maatschappelijke opvang verlaten snel een huurwoning toegewezen krijgen.
6. De gemeente betreft bewoners in een zo vroeg mogelijk stadium bij plannen voor de woon- en leefomgeving. De ruimte die er is voor inspraak en invloed van bewoners wordt daarbij concreet aangegeven.

De wijk of buurt is dé plek waar mensen elkaar ontmoeten en samenleven. Voor de leefbaarheid en de veiligheid in een wijk of een dorp is niet alleen de fysieke structuur belangrijk, maar ook de verbanden tussen de bewoners. Daarom pleit GroenLinks voor een wijkgerichte aanpak waarbij burgerinitiatieven voor verbetering van wijken en dorpen een serieuze kans verdienen. Voor het welbevinden van mensen is het belangrijk dat ze elkaar kunnen ontmoeten, elkaar kennen, invloed op hun omgeving kunnen uitoefenen en verantwoordelijkheid kunnen nemen.

GroenLinks wil investeren in algemene voorzieningen, ontmoetingsplekken en ontplooiingsmogelijkheden. Mensen die kwetsbaar zijn krijgen extra aandacht door ze te betrekken, ze aan te spreken op hun mogelijkheden en ze te ondersteunen als ze het zelf niet redden.

1. In elke wijk en dorp een dienstencentrum. Hier vinden allerlei op de wijk- en dorpsgerichte activiteiten en dienstverlening plaats. Hier zijn ook de wijkconciërge en de klussendienst te vinden en houdt de wijkagent spreekuur.
2. Om te bepalen hoe inwoners van Smallerland hun buurt, wijk of dorp beleven, is het belangrijk dat eens per vier jaar een uitvoerige bewonersenquête wordt gehouden. Daarnaast willen we regelmatig overleg tussen gemeente, welzijnswerk, woningcorporaties, wijkagent en bewonerscommissies. Dit levert namelijk een belangrijke bijdrage bij het oplossen van problemen die te maken hebben met leefbaarheid van de directe leefomgeving (schoon, groen en veilig).
3. Iedereen moet zich veilig voelen in Smallerland. De lokale overheid zet zich daarom in voor een veilige woon- en leefomgeving. Om dat te bereiken moet op verschillende fronten gewerkt worden. Met alleen meer politie en hogere straffen komen we er niet. GroenLinks verzet zich tegen een eenzijdige nadruk op repressie, daarom willen we meer aandacht voor het voorkomen van ellende. Het bestrijden van criminaliteit begint met preventie en voorlichting.

KANSEN VOOR DE JEUGD

Vanaf 2015 faciliteert de gemeente de gehele jeugdzorg, zowel op psychisch, psychiatrisch, sociaal en pedagogisch terrein. Deze veranderingen zijn buitengewoon ingewikkeld en gaan gepaard met efficiencykortingen en bezuinigingen. GroenLinks wil zich sterk maken dat daarbij de belangen van het kind gewaarborgd blijven.

GroenLinks wil mensen sterker maken. Onze visie op jeugd, onderwijs en onze sociale politiek zijn daarop gericht. Alle kinderen verdienen een goede start met hoogwaardige kinderopvang en goed onderwijs dat achterstanden wegwerkt en talenten ontwikkelt. GroenLinks wil investeren in de jeugd: ze de ruimte geven, met voldoende speel- en sportfaciliteiten. Jongeren uitdagen om zich in te zetten voor anderen en ze verantwoordelijkheid geven. We willen dat geen jongere voortijdig afhaakt. Iedereen die leerplichtig is, zit op school of volgt een leerwerktraject. Het beroepsonderwijs sluit goed aan op het bedrijfsleven.

1. Iedere jongere krijgt de hulp die hij of zij nodig heeft. Dit betekent dat de gemeente actief de problemen te lijf gaat. Het is dus niet de bedoeling dat er weken of zelfs maanden gewacht wordt voordat er iets gebeurt.
2. In de jeugdzorg staat de persoonlijke benadering voorop en de hulp wordt zoveel mogelijk op wijk- of gemeentelijk niveau georganiseerd.
3. We willen de openbare ruimte kindvriendelijk inrichten. Elk kind heeft tot 100 meter vanaf zijn/haar huis de beschikking over een veilige speelvoorziening. Bij nieuwbouw of het opknappen van wijken wordt in het bestemmingsplan buitenspeelruimte voor kinderen opgenomen.
4. Speelpleinen van scholen worden onderdeel van de openbare buitenspeelruimte.
5. Iedere lente een wijkkijk. Speelplekken moeten schoon blijven en mogen niet kapot zijn. Daarom komt er een wijkkijk: kinderen en ambtenaren kijken samen of alles nog goed is. Wat kapot is, wordt gerepareerd of vervangen.
6. Problemen met hangjongeren lossen we samen met jongeren en omwonenden op. Jongeren op straat kunnen voor veel overlast zorgen: lawaai, vuil, vernieling en verbaal en fysiek geweld. We willen dat niet negeren. Negeren helpt net zo weinig als louter hard aanpakken. We willen samen met de jongeren naar oplossingen zoeken.
7. De jeugdraad wordt door de gemeente actief ingeschakeld en dient tevens als kweekvijver voor jongeren die betrokken willen zijn bij het gemeentelijk jeugdbeleid.

Goed onderwijs is de beste start voor de toekomst. Dat betekent: achterstanden inhalen en het beste uit kinderen halen. Natuurlijk houdt leren niet op zodra je volwassen bent. Onderwijs legt namelijk de fundamenten voor onze toekomst. Daarom is het belangrijk dat onderwijs kinderen stimuleert om zich te ontwikkelen tot sociale, verantwoordelijke en zelfredzame burgers.

We willen onderwijs dat voor iedereen ongeacht herkomst, sekse of sociale achtergrond, optimale kansen biedt, zodat men zich breed en maximaal kan ontplooien. Voorschoolse educatie en hoogwaardige kinderopvang geven kinderen een goed begin van hun schoolcarrière.

Veel scholen staan midden in de wijk. Er wordt niet alleen onderwijs gegeven, er is ook kinderopvang en er vinden allerlei naschoolse activiteiten voor jongeren en ouders plaats. Wij juichen deze brede schoolontwikkeling toe, omdat dit bijdraagt aan de brede ontplooiing van kinderen.

1. Vanaf 2014 komt er een nieuw stelsel voor passend onderwijs. Dit verplicht scholen een passende onderwijsplek te bieden aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Kinderen hebben namelijk recht op het meest passende onderwijs. Onderwijs dat past bij hun mogelijkheden en beperkingen.
2. Elke school wordt een kindcentrum waar onderwijs, ondersteuning en vrije tijd samenkomen. Een kindcentrum is meer dan een brede school. Naast een plek waar onderwijs wordt gegeven, is er ook een mogelijkheid voor kinderopvang.
3. Goed onderwijs is alleen mogelijk in schoolgebouwen die passen bij de eisen van deze tijd: schoon, veilig, comfortabel en groen. Elk kind zou in zijn of haar directe leefomgeving naar school moeten kunnen gaan. Wij willen dan ook dat de kleinere scholen in de dorpen behouden blijven en adequaat ondersteund worden.
4. We zorgen ervoor dat alle kinderen met (een risico op een) taalachterstand in het Nederlands in 2015 deelnemen aan de voorschoolse educatie. Hierbij gaat het om een doorlopende leerlijn van voorschoolse educatie naar basisonderwijs en voortgezet onderwijs.
5. Samen met het onderwijs biedt de gemeente passende opvoed- en opgroei-ondersteuning aan zorgleerlingen, gezinnen en docenten. Daarnaast komen voor hooggetalenteerde leerlingen meer mogelijkheden die aansluiten op hun eigen ontwikkeling.
6. De door het kabinet afgeschafte maatschappelijke stages worden in Smallerland voortgezet. De maatschappelijke stages voor leerlingen van het voortgezet onderwijs blijken een bron voor nieuwe vrijwilligers en dus ook de betrokken burgers van de toekomst.

GroenLinks brengt Smallerland in beweging! Sporten is gezond, ontspannend en draagt bij aan sociale cohesie, integratie en tolerantie. Momenteel bewegen jongeren, ouderen, chronisch zieken, mensen met overgewicht en mensen van niet-Nederlandse herkomst nog te weinig. GroenLinks wil een sportieve levensstijl bevorderen door iedereen de mogelijkheid te geven om te gaan sporten. Omdat de meeste mensen zelf de weg naar commerciële sportaanbieders of reguliere sportverenigingen kunnen vinden, willen wij vooral de sportdeelname stimuleren van groepen die weinig aan sport doen. De gemeente kan daar een belangrijke bijdrage aan leveren, in nauwe samenwerking met de sportverenigingen.

Kunst en cultuur helpen mensen zich creatief, kritisch en buiten de kaders te ontwikkelen. Het stimuleert de leefbaarheid. Onze gemeente is gebaat bij een bruisende culturele sector.

1. Sporten moet voor iedereen mogelijk en betaalbaar zijn. Meer scholen gaan sport aanbieden als naschoolse activiteit.
2. Met ouderenorganisaties, welzijnsinstellingen en sportverenigingen wordt gezocht naar een passend en toegankelijk aanbod.
3. Verenigingen worden ondersteund bij het laten sporten van mensen met en beperking. Aan sportverenigingen wordt gevraagd om voor mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking een aangepast sportaanbod te leveren.
4. De deelname van allochtone jongeren (met name meisjes) aan sportverenigingen wordt extra gestimuleerd. Dit is namelijk een groep die in verhouding weinig aan sport doet.
5. GroenLinks staat voor maatschappelijk verantwoord sporten. Dit houdt onder andere in dat sportverenigingen, die van de gemeente een structurele subsidie ontvangen, worden gestimuleerd om ook maatschappelijk verantwoorde activiteiten te ontwikkelen en uit te voeren. Denk hierbij aan het organiseren van sportevenementen waar iedereen (van jong tot oud, met of zonder lichamelijke beperkingen) aan kan deelnemen.
6. Leegstaande panden worden beschikbaar gesteld als atelier of repetitieruimte. Dit vereist een nieuw gemeentelijk cultureel accommodatiebeleid.
7. Scholen worden gestimuleerd om jongeren enthousiast te maken voor kunst en cultuur. Jongeren dienen op elke leeftijd kennis te maken met kunst. Daarvoor is kunst- en cultuuronderwijs heel belangrijk.
8. Smallerland is een gemeente die zeven dagen per week bruist. Het uitgaansleven in Smallerland blijft wat GroenLinks betreft niet beperkt tot de werkweek en de zaterdag.

GroenLinks Smallerland is van mening dat duurzaamheid de basis vormt van al het beleid, zodat ook toekomstige generaties in een schoon, gezond, sociaal en solidair Smallerland kunnen samenleven. Daarom is een **natuurlijk** en **sociaal** programma opgesteld waarmee we streven naar:

1. Een schone en gezonde leefomgeving
2. Voorrang voor de fiets en duurzaam busvervoer
3. Elk dorp en elke wijk een (eetbare) tuin
4. Energiezuinig en duurzaam wonen voor iedereen, dus op elk dak een zonnepaneel
5. Meer ruimte voor natuur en biologische landbouw
6. Een gemeentelijk re-integratiebedrijf en meer mensen duurzaam aan het werk
7. Een goed vangnet voor de gevolgen van landelijke bezuinigen
8. Zorg dichtbij de mensen
9. Actieve jeugdzorg en passend onderwijs voor iedereen
10. Iedereen kan en mag deelnemen aan sport en cultuur

Meer informatie: www.glsml.nl

Contact: smallerland@groenlinks.nl

GROENLINKS SMALLINGERLAND

Programmacommissie GroenLinks Smallerland:

Peter Lesterhuis
Henk Keuning
Piet de Ruiter